

Výsledky výzkumu chování řidičů u vybraných dopravních přestupků - tisková zpráva

Publikováno: 18. 12. 2018

Jan Novak

Tisková zpráva

Brno, 17. prosince 2018

Výsledky výzkumu chování řidičů u vybraných dopravních přestupků

Dodržování dopravních předpisů účastníky silničního provozu je jedním ze základních předpokladů bezpečné dopravy. Pro cílevědomou podporu dodržování pravidel je třeba porozumět důvodům jejich porušování a také zjistit, které z přestupků se vyskytují nejčastěji a které z nich mají nejvyšší závažnost. Centrum dopravního výzkumu se proto zaměřilo na sedm vybraných pravidel, jejichž dodržování pozorovali odborníci přímo v terénu. Výzkum doplnili o dotazování reprezentativního souboru českých řidičů a řidiček.

Jak probíhal?

„Terénní monitoring proběhl na 73 lokalitách 14ti krajů. Trval 560 hodin, ve kterých jsme sledovali 233 903 vozidel. Dotazníkové šetření, zacílené na vnímání a postoje vybraných silničních pravidel, se účastnilo 3672 respondentů. Výsledky výzkumu jsou přísně anonymní,“ vysvětluje Jan Novák, vedoucí celého projektu.

Vycházeli jsme z Ročenky dopravní nehodovosti Policie České republiky

Zajímaly nás údaje o dopravní nehodovosti ve vztahu k nejčastějším příčinám.

V roce 2017 policie řešila přibližně 104 tisíc dopravních nehod a za bodované dopravní přestupky udělila na 380 tisíc pokut. Nejčastější příčinou dopravních nehod bylo nevěnování se řízení vozidla.

Řidiči jsou během jízdy rozptylováni zařízeními, která nesouvisí s řízením vozidla a dalšími okolními vjemy. Velký vliv má také nedodržování bezpečné vzdálenosti. Bylo ověřeno, že doporučený dvou sekundový odstup od předchozího vozidla je efektivní. V intravilánu (zastavěné území obce), jej však stále nedodržuje přibližně 27,8 % řidičů a v extravilánu (území ležící mimo zastavěné území) obce, 28,3 %. (Více informací jsou k dispozici na našem portálu www.czrso.cz).

Mezi další významné přestupky patří: nepřizpůsobení rychlosti vozidla stavu vozovky, nesprávné otáčení nebo couvání a nedání přednosti v jždě.

Na co jsme náš výzkum zaměřili?

Na porušování pravidel, která mohou vést k dopravním nehodám. Důvodem může především být:

- porušení dovolené rychlosti (typicky proti dopravní značce),
- nedání přednosti v jždě na křižovatkách opatřených dopravní značkou „Stůj, dej přednost v jždě!“, „Dej přednost v jždě!“ a světelnému signálu „Stůj!“,
- najždění vozidel do protisměru v obloucích,
- nedání znamení o změně směru jždy,
- a zastavování vozidla v prostoru křižovatky.

Porušování námi vybraných pravidel představuje potenciální příčiny konfliktů či dopravních nehod, které dle statistiky PČR lze odhadnout na minimálně 10 % úrovni v každém kraji.

Co nám výzkum ukázal?

Srovnali jsem údaje z monitoringu i z dotazníkového průzkumu mezi řidiči.

Přibližně 84 % respondentů má dobrou znalost dopravních pravidel a podobný podíl řidičů (cca 88,2 %) byl bez přestupku.

Z vyjmenovaných pochybení hodnotí většina respondentů jako nejméně nebezpečné překračování nejvyšší dovolené rychlosti (13 % hodnotí překročení rychlosti jako bezpečné) a zřejmě se podle toho i chovají, protože jsme zachytili 12 % vozidel s rychlostí vyšší než nejvyšší dovolená a 5 % o více jak 50 km/h!

Zajímavé je zjištění, že „Stůj, dej přednost v jízdě!“ a zákaz najíždění do protisměru v oblouku (příkré zatáčky) o malém poloměru patří mezi nejznámější pravidla (znalost více jak 92 % respondentů).

Jejich porušení je hodnoceno jako nejvíce nebezpečné, ale přitom patří k nejvíce porušovaným pravidlům. Naopak pravidla o správném použití znamení o změně směru jízdy nezná více jak třetina respondentů, ale monitorovaných přestupků jsme zjistili pouze 5 %.

„Pokud bychom měli vybrat jednu cílovou skupinu pro aplikaci závěrů z našeho průzkumu, pak by to byla skupina řidičů, kteří tráví za volantem alespoň 3 hodiny denně. V populaci sice nejsou příliš zastoupeni (cca 25 %), ale vzhledem k počtu hodin strávených za volantem tvoří významnou složku dopravy. Změna chování i u takto malé skupiny řidičů by tak měla zásadní dopad na celkovou bezpečnost provozu“, dodává Jan Novák.

Kontakt pro média:

Ing. Jan Novák, Ph.D., výzkumný pracovník Oblasti dopravních průzkumů a navrhování pozemních komunikací, jan.novak@cdv.cz, tel. 541 641 224

Šárka Želinská, vedoucí úseku marketingu, tel. 541 641 719, 778 737 336